

การประเมินความเสี่ยง การทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

เทศบาลตำบลสนมชัยเขต
อำเภอสนมชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา
<https://snck.go.th>

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต แบ่งออกเป็น ๔ ด้าน ได้แก่

- (๑) การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘*
- (๒) การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ
- (๓) การจัดซื้อจัดจ้าง
- (๔) การบริหารงานบุคคล

๑) เกณฑ์กำหนดระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต (Likelihood)

ตารางระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต (Likelihood)		
ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นมากกว่า ๕ ครั้ง/ปี
๔	สูง	มีโอกาสเกิดขึ้นไม่เกิน ๔ ครั้ง/ปี
๓	ปานกลาง	มีโอกาสเกิดขึ้นไม่เกิน ๓ ครั้ง/ปี
๒	น้อย	มีโอกาสเกิดขึ้นไม่เกิน ๒ ครั้ง/ปี
๑	น้อยมาก	มีโอกาสเกิดขึ้น ๑ ครั้ง/ปี

๒) เกณฑ์กำหนดระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ที่ส่งผลกระทบต่อการทำงาน

ตารางระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)			
ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย (ผลกระทบทางการเงิน)	คำอธิบาย (ผลกระทบที่ไม่ใช่ทางการเงิน)
๕	สูงมาก	ความเสียหายตั้งแต่ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป	เกิดความเสียหายต่อรัฐ เจ้าหน้าที่ถูกลงโทษ ชี้มูลความผิดเข้าสู่กระบวนการทางยุติธรรม
๔	สูง	ความเสียหายตั้งแต่ ๕๐๐,๐๐๐ - ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท	ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบเรื่องความโปร่งใส สื่อมวลชน สื่อสังคมออนไลน์ลงข่าวและสังคมให้ความสนใจ
๓	ปานกลาง	ความเสียหายตั้งแต่ ๒๕๐,๐๐๐ - ๕๐๐,๐๐๐ บาท	หน่วยตรวจสอบของหน่วยงาน หรือหน่วยตรวจสอบจากภายนอกเข้าตรวจสอบข้อเท็จจริง
๒	น้อย	ความเสียหายตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐ - ๒๕๐,๐๐๐ บาท	ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนในหน่วยงาน มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส
๑	น้อยมาก	ความเสียหายตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐ หรือ น้อยกว่า	แทบจะไม่มี

๓) ระดับความเสี่ยง (Degree of Risk) โดยใช้ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต (Likelihood) คูณด้วยระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ซึ่งระดับความเสี่ยงกำหนดไว้เป็น ๔ ระดับ และจัดทำแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map)

$$\text{ระดับความเสี่ยง} = \text{โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต} \times \text{ระดับความรุนแรงของผลกระทบ}$$

$$(\text{Degree of Risk} = \text{Likelihood} \times \text{Impact})$$

ลำดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
๑	ความเสี่ยงระดับสูงมาก	๑๕ - ๒๕
๒	ความเสี่ยงระดับสูง	๙ - ๑๔
๓	ความเสี่ยงระดับปานกลาง	๔ - ๘
๔	ความเสี่ยงระดับต่ำ	๑ - ๓

แผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map)					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	๕	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕
๔	๔	๘	๑๒	๑๖	๒๐
๓	๓	๖	๙	๑๒	๑๕
๒	๒	๔	๖	๘	๑๐
๑	๑	๒	๓	๔	๕

แผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map)					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๒	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	สูง
๑	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง

ตารางการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ ตามภารกิจของหน่วยงาน

ลำดับ ที่	ประเด็น	ขั้นตอนการ ดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงที่ เกี่ยวข้องกับการ ดำเนินงาน	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับของความเสี่ยง (โอกาส x ผลกระทบ)	มาตรการ/แนวทางจัดการ ความเสี่ยง
๑	การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘	การอนุญาตก่อสร้างอาคาร	การให้สินบนเพื่อแลกกับการออกใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร	ผู้มาติดต่อให้สินบนแก่หน่วยงาน เพื่อให้ออกใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร	๓ x ๑ (ระดับต่ำ)	<ul style="list-style-type: none"> - กำชับให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ อย่างเคร่งครัด - จัดอบรมด้านความรู้เกี่ยวกับการรับสินบน ความผิดและโทษให้แก่เจ้าหน้าที่ - จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์กรณีตัวอย่าง การรับสินบนเผยแพร่ให้เจ้าหน้าที่ รับทราบโดยทั่วกัน - เพิ่มช่องทางในการรับเรื่องร้องเรียน และการแจ้งเบาะแสที่เข้าถึงง่ายและปลอดภัยแก่ผู้แจ้ง
๒	การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ	การใช้อำนาจดำเนินการตามหน้าที่	การให้สินบนเพื่อให้ละเว้นการดำเนินการกับผู้บุกรุกในกรณีที่ดินในที่สาธารณะประโยชน์	การให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่เพื่อให้ละเว้นการดำเนินการกับผู้บุกรุกในกรณีที่ดินในที่สาธารณะประโยชน์	๑ x ๑ (ระดับต่ำ)	<ul style="list-style-type: none"> - ควบคุม กำชับติดตาม การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ - จัดอบรมความรู้เกี่ยวกับการรับสินบน ความผิดและโทษให้แก่เจ้าหน้าที่

ลำดับ ที่	ประเด็น	ขั้นตอนการ ดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงที่ เกี่ยวข้องกับการ ดำเนินงาน	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับของความเสี่ยง (โอกาส x ผลกระทบ)	มาตรการ/แนวทางจัดการ ความเสี่ยง
						- เพิ่มช่องทางในการรับเรื่อง ร้องเรียน และการแจ้งเบาะแส ที่เข้าถึงง่ายและปลอดภัยแก่ผู้ แจ้ง
		การได้รับเงินโบนัส (เงินประโยชน์ตอบแทนอื่น)	การเรียกรับเงินส่วน แบ่งจากเงินโบนัส (เงินประโยชน์ตอบแทนอื่น)	ผู้บังคับบัญชาเรียกรับเงิน ส่วนแบ่งจากเงินโบนัส	๑ x ๑ (ระดับต่ำ)	- แต่งตั้งคณะกรรมการในการ พิจารณาฯ เงินโบนัส (เงิน ประโยชน์ตอบแทนอื่น) ตามข้อ ระเบียบกฎหมาย
๓	การจัดซื้อจัดจ้าง	การจัดซื้อจัดจ้าง	การให้สินบนเพื่อให้เกิดการแบ่งซื้อแบ่ง จ้าง	ผู้รับเหมาให้สินบนแก่ หน่วยงาน เพื่อให้เกิดการ แบ่งซื้อแบ่งจ้างระหว่าง เจ้าหน้าที่กับผู้รับเหมา	๓ x ๑ (ระดับต่ำ)	- หากพิจารณาแล้วว่า สามารถ ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างในครั้ง เดียวและมีวงเงินเกินกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท ได้ ต้องไม่มี การลดงบประมาณลงมาเพื่อใช้ วิธีจัดซื้อจัดจ้างแบบ เฉพาะเจาะจง - อบรมให้ความรู้เรื่องระเบียบ การจัดซื้อจัดจ้างแก่เจ้าหน้าที่ - ประชาสัมพันธ์ช่องทางการ ร้องเรียนเรื่องการทุจริตและ ประพฤติมิชอบ
		การตรวจรับพัสดุ ตรวจรับงานจ้าง	การให้สินบนให้แก่ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง กระทำการตรวจรับ	การที่ผู้รับจ้างให้สินบน แก่คณะกรรมการตรวจรับ พัสดุหรือคณะกรรมการ	๒ x ๑ (ระดับปานกลาง)	- จัดตั้งคณะกรรมการตรวจรับ พัสดุที่มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับงานจ้างนั้นๆ

ลำดับ ที่	ประเด็น	ขั้นตอนการ ดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงที่ เกี่ยวข้องกับการ ดำเนินงาน	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับของความเสี่ยง (โอกาส x ผลกระทบ)	มาตรการ/แนวทางจัดการ ความเสี่ยง
			พัสดุหรือตรวจรับ การจ้างเพื่อให้ทำการ ตรวจรับเป็นเท็จ ไม่ ถูกต้องครบถ้วน	ตรวจงานจ้างเพื่อให้ตรวจ รับงานแม้ว่างานนั้นๆ จะ ไม่เป็นไปตามรายละเอียด และเงื่อนไขข้อกำหนดการ จ้าง		<ul style="list-style-type: none"> - เมื่อถึงเวลาส่งมอบงาน ให้ บุคคลภายนอก ผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในงานจ้างชนิด นั้นๆ เข้าร่วมตรวจสอบงานจ้าง อีกครั้งก่อนการส่งมอบ - ประชาสัมพันธ์ช่องทางการ ร้องเรียนเรื่องการทุจริตและ ประพฤติมิชอบ
		การคิดค่าปรับกรณี ดำเนินการตาม ระยะเวลาที่จ้าง	การให้สินบนแก่ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เพืองดและลดค่าปรับ หรือขยายระยะเวลา ดำเนินการตาม สัญญาโดยไม่มีเหตุ อันควร	เมื่อครบระยะเวลาตาม สัญญาแล้ว งานยังไม่แล้ว เสร็จ โดยไม่มีเหตุอัน สมควรผู้รับจ้างมีการให้ สินบนเพื่อให้หน่วยงาน ขยายระยะเวลาการ ดำเนินการออกไปโดยไม่มี เหตุอันควร	๔ x ๑ (ระดับปานกลาง)	<ul style="list-style-type: none"> - มีภาคประชาชน บุคคลภายนอกที่มีความรู้ความ เชี่ยวชาญ เข้าร่วมสังเกตการณ์ ในงานจ้างและให้ความเห็นถึง การขยายระยะเวลาการ ดำเนินงานของผู้รับจ้างต่อ หัวหน้าหน่วยงาน - ประชาสัมพันธ์ช่องทางการ ร้องเรียนเรื่องการทุจริตและ ประพฤติมิชอบ
		การควบคุมงานจ้าง	ให้สินบนแก่ เจ้าหน้าที่ผู้ควบคุม งาน โดยงานจ้างนั้น ไม่เป็นไปตามรูปแบบ	ผู้รับจ้างให้สินบนแก่ผู้ ควบคุมงาน เพื่อไม่ให้มี การแก้ไขงานจ้าง โดยที่ งานจ้างนั้น ไม่เป็นไปตาม	๔ x ๑ (ระดับปานกลาง)	<ul style="list-style-type: none"> - มีภาคประชาชน บุคคลภายนอกที่มีความรู้ ความ เชี่ยวชาญ เข้าร่วมสังเกตการณ์ ในงานจ้างนั้นเพื่อให้งานเป็นไป

ลำดับ ที่	ประเด็น	ขั้นตอนการ ดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงที่ เกี่ยวข้องกับการ ดำเนินงาน	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับของความเสี่ยง (โอกาส x ผลกระทบ)	มาตรการ/แนวทางจัดการ ความเสี่ยง
			และข้อกำหนดใน สัญญา	รูปแบบและข้อกำหนดใน สัญญา		ตามรูปแบบและข้อกำหนดใน สัญญา - เมื่อถึงเวลาส่งมอบงาน ให้ บุคคลภายนอก ผู้มีความรู้ความ เชี่ยวชาญในงานจ้างชนิดนั้น เข้าร่วมตรวจสอบงานจ้างอีก ครั้งก่อนการส่งมอบ หากพบ ความบกพร่อง และไม่เป็นไป ตามรูปแบบและข้อกำหนดใน สัญญา ให้รายงานต่อหัวหน้า หน่วยงาน
		การคืนหลักประกัน แก่คู่สัญญา	ให้สินบนแก่ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ในการคืน หลักประกันสัญญา แก่คู่สัญญา ทั้งที่ผู้ รับจ้างเป็นผู้ผิด สัญญา	เมื่อผู้รับจ้างผิดสัญญาเมื่อ ถึงเวลาส่งมอบงาน หน่วยงานของรัฐจะต้อง ริบหลักประกันตามสัญญา แต่ผู้รับจ้างมีการให้สินบน แก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อไม่ให้มีการริบ หลักประกันดังกล่าว	๓ x ๑ (ระดับต่ำ)	- เมื่อถึงเวลาส่งมอบงาน ให้ บุคคลภายนอก ผู้มีความรู้ความ เชี่ยวชาญในงานจ้างชนิดนั้นๆ เข้าร่วมตรวจสอบงานจ้างอีก ครั้งก่อนการส่งมอบ - เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องต้องมี ความรู้ความเข้าใจรายละเอียด และเงื่อนไขข้อกำหนดการจ้าง - ประชาสัมพันธ์ช่องทางการ ร้องเรียนเรื่องการทุจริตและ ประพฤติมิชอบ

ลำดับ ที่	ประเด็น	ขั้นตอนการ ดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงที่ เกี่ยวข้องกับการ ดำเนินงาน	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับของความเสี่ยง (โอกาส x ผลกระทบ)	มาตรการ/แนวทางจัดการ ความเสี่ยง
๔	การบริหารงานบุคคล	การต่อสัญญาจ้าง ลูกจ้าง	การเรียกรับเงินเพื่อ แลกกับการต่อสัญญา จ้างของลูกจ้าง	เจ้าหน้าที่เรียกรับเงินจาก ลูกจ้างเพื่อแลกกับการต่อ สัญญาจ้าง	๑ x ๑ (ระดับต่ำ)	<ul style="list-style-type: none"> - แต่งตั้งคณะกรรมการในการ พิจารณาการต่อสัญญาจ้าง ลูกจ้าง ที่มาจากหลายภาคส่วน - กำหนดหลักเกณฑ์ในการ พิจารณาการต่อสัญญาจ้าง ลูกจ้าง ให้มีความชัดเจนและเป็น มาตรฐานสากล ลดการใช้ ดุลยพินิจของผู้มีอำนาจ
		การบรรจุ/การ โยกย้าย/เลื่อน ตำแหน่ง	การเรียกรับสินบน เพื่อแลกกับการ บรรจุ/การโยกย้าย/ เลื่อนตำแหน่ง	เจ้าหน้าที่เรียกรับสินบน เพื่อแลกกับการบรรจุ/การ โยกย้าย/เลื่อนตำแหน่ง	๑ x ๑ (ระดับต่ำ)	<ul style="list-style-type: none"> - มีผู้ทรงคุณวุฒิ ร่วมเป็น คณะกรรมการในการพิจารณา การบรรจุ/การโยกย้าย/เลื่อน ตำแหน่ง - กำหนดหลักเกณฑ์ในการ พิจารณาการบรรจุ/การ โยกย้าย/เลื่อนตำแหน่ง ให้มี ความชัดเจนและเป็น มาตรฐานสากล ลดการใช้ดุลย พินิจของผู้มีอำนาจ